

Formandsberetning 2017.

Som sædvanligt er min beretning en skøn blanding af foreningens aktiviteter og Fondens aktiviteter, bagudskuende og fremadskuende.

Jeg vil i år starte med et lidt kontroversielt emne: Kunsten i Sønderho. Nogen husker måske, at vi for 2 år siden arrangerede en udstilling på Kunstmuseets ydervægge: ”A scarf is a scarf is a scarf”. Udstillingen satte tørklædets betydning til debat, og vi så smukke muslimske kvinder fra Java bære Fanøtørklæder og ikke- muslimske kvinder bære hijab, det muslimske tørklæde. Var det kunst? Det syntes vi. Mindre kontroversielt men meget fantastisk og rørende var Gertruds Exners forestilling ”Be Free”, som blev opført sidste sommer i det åbne rum i Sønderho på hønen og rundt omkring i Sønderho. Jeg tror ikke, at mange her er uenige i, at det var meget stor kunst. Fonden har 90 års jubilæum næste år, og det er vores drøm at få Gertrud til at genopsætte forestillingen næste sommer i den anledning. Rigtig mange gik glip af den, da der meget hurtigt var udsolgt. Hvis Gertrud får tid, skal vi i gang med at søge penge til denne forestilling.

I forbindelse med tilrettelæggelse af jubilæumsfestlighederne i anledning af 275 året for frikøbet, repræsenterede jeg Fonden i kommunens jubilæumsudvalg, og her blev vi orienteret om, at byrådet havde besluttet at finansiere et kunstværk sammen med Statens Kunstfond. Kunstværket skulle placeres i Sønderho. Jeg blev en anelse bekymret og gav udtryk for, at det måske kunne blive et problem at placere et moderne kunstværk i den gamle skipperby. Jeg huskede hvalkæben ved Børsen, et skulpturelt organisk monument, som gav mening og blev en del af børnenes leg ved havnen og nævnte, at noget i den retning måske kunne være en mulighed.

Byrådet nedsatte efterfølgende et udvalg bestående af politikere og embedsfolk. Marie-Louise Exner blev senere knyttet til udvalget, så man havde den kunstneriske ekspertise repræsenteret. På et møde i februar på Fanøs Kunstmuseum, blev projektet fremlagt, og det blev gjort klart for tilhørerne, at placeringen var besluttet, at kunstneren var udpeget – Morten Modin – og at kunstneren i samarbejde med byen skulle inspireres til udarbejdelsen af kunstværket. Jeg blev meget, meget lettet, da jeg hørte om placeringen. Vi var udenfor den bevaringsværdige bykerne, og det kunne blive spændende at følge processen. Mødets udfald skabte imidlertid stor debat i byen, og der blev etableret en underskriftindsamling. Beslutningen kan imidlertid ikke laves om, så vi må håbe det bedste.

Fonden har i den anledning sammen med Sønderho Borgerforening inviteret Peter Olesen til at komme og give en vurdering af tilstanden i vores lille by og måske også

komme med nogle synspunkter på kunst og arkitektur. Han kommer tirsdag den 17. oktober kl. 19 i Sønderho Forsamlingshus. Vi håber at se jer.

Og nu fra de skønne kunster til en mindre skøn sag: Nordland 30. Som jeg orienterede om ved sidste generalforsamling, var huset blevet ulovligt nedrevet i maj 2016, og Fanø Kommune havde indgivet politianmeldelse. I vinter havde ejerne ansøgt om byggetilladelse, og Fonden havde forinden anmodet kommunen om, at man kun gav denne tilladelse, såfremt huset blev retableret efter et foto fra 1930. Her har huset både stråtag og arkengab. Det glædede os naturligvis meget, at kommunen rettede sig efter os. Lige nu har ejerne valgt at slæbe kommunen i retten, og det viser sig, at begge ejere er gået konkurs med deres forretninger. Så afgørelsen på denne sag har lange udsigter.

Vi har i foråret 2017 nedsat en arbejdsgruppe, som skulle gennemgå og evt. redigere den bevarende lokalplan 19 for Sønderho. Vi havde inviteret lokale håndværkere, Gustav Pedersen, Arne Wohler, Jacob Sønderkov Jensen og Niels Brink samt borgere med særlig interesse for dette projekt, nemlig Anne og Jørgen Gram Madsen med i udvalget, og fra Fonden deltog Kim Holst, Aase Jepsen og undertegnede. Vi har haft nogle rigtig konstruktive og gode møder og har gennemgået lokalplanen meget grundigt og er kommet med forslag til ændringer. Vi endte ud med et resultat, som vi er enige om, og det er nu videregivet til Frederik Wandall på Rådhuset, som sagde pænt tak for et flot stykke arbejde, der ville spare forvaltningen for meget arbejde.

Samme Frederik kontaktede os for nylig og opfordrede os til at samarbejde om at få lavet en folder: Hvad vil det sige at bosætte sig i Sønderho. Han var blevet inspireret af bevaringsforeningen i Svaneke. Vi har nu aftalt, at vi laver en tilsvarende folder – med oplysning om bevaringsværdige og fredede huse – lokalplaner o.a. Dejligt med et konstruktivt samarbejde med Fanø Kommune.

Som I kan se, står der nogle papirposer på bardisken, de er til salg. Det er økologisk ølandshvede, malet i Møllen i fredags. Vores fantastiske Møllelaug har gennem vinteren og foråret arbejdet på at gøre møllen klar til dens oprindelige funktion, nemlig maling af mel. Og det er lykkedes. Vi har fået tilskud fra LAG Fanø-Varde samt Kulturstyrelsen, stor tak til dem.

Vi må gerne sælge mel uden fødevaregodkendelse, så længe vi er en forening og kun producerer og sælger ved særlige lejligheder. I forbindelse med mølledagen i juni i år, indviede vi vores kværn, og der blev malet ca. 150 kg korn, hvoraf det meste blev fyldt på poser og solgt på mølledagen og i tiden derefter. Melposerne stod i møllen til venlig selvbetjening - gæsterne kunne tage en pose og lægge pengene i vores tønde.

Det har fungeret fint, og der er nu i anledning af Sønderhodag blevet kværnet yderligere en portion til salg i møllen. I kan også købe her i aften, hvis man har lyst til det. Opskrifter på brød vil blive lagt ud på hjemmesiden. Vi anbefaler, at man benytter melet inden 3 måneder, da smagen dermed udnyttes bedst muligt.

Produktionen af de håndvævede tørklæder er sat i gang. Sidste år i Strikkefestivalen mødte vi Margit Korshøj, som på sin stand i Sønderho Skole solgte nogle fine silketørklæder og sjaler. Det viste sig, at hun fik produceret sine tørklæder i Calcutta i Indien. Gennem hende har vi nu sat en produktion i gang af nogle af de silketørklæder, som allerede er udsolgte. Det er en kostbar investering, da vi skal bestille mindst 56 stk af hver, så vi overvejer nu at gå i forhandlinger med forskellige museer om at videresælge Fanøtørklædet. Den røde bomuldsklud har vi fået produceret gennem outsourcing, og sammen med investeringen i den nye sangbog, har vi haft store investeringsudgifter i det forløbne år. Det vil også fremgå ved gennemgangen af regnskabet lige om lidt.

Vi har etableret et samarbejde med Nanas Stue om afvikling af baller i juli måned. Vi har haft påskebal og 2 baller i juli, og det har vist sig, at selv med det begrænsede dansegulv på Cafeen, ja så har vi haft nogle meget vellykkede arrangementer. Tak til Nanas Stue for et godt og konstruktivt samarbejde. Fliserne fra Victorias Palace er kommet til Sønderho og venter på at blive ophængt på skråvæggene i Cafeen.

Marianne Jelved lagde for 2 år siden spiren til en optimisme om, hvorvidt vores kulturarv – dansen, musikken og dragten – kunne blive udpeget til Unescos liste over immaterielle kulturarv. Da Bertel Haarder kom til Sønderho sidste sommer, brugte jeg en del kræfter under frokosten på Sønderho Kro til at overbevise ham om, at vores traditioner i forbindelse med Sønderhodag var værd at overveje som et muligt emne til Unescolisten. Det viste sig dog at være skønne spildte kræfter, da Bertel valgte at introducere sin Danmarkskanon, hvor alle kunne komme med forslag til emner for typisk dansk kultur – generelt set. Vores lille knappenålshoved af en tradition kan jo ikke regnes med i det generelle, og derfor faldt vi ved siden af. Øv. Nu skal vi jo ikke opgive alt håb, og lige nu har vi besøg af Danmarks kommende statsminister, og vi må håbe, at hun vil blive lige så begejstret for Sønderho, som Marianne Jelved og Bertel Haarder blev det. Vi glæder os, og vi arbejder videre på sagen.

Tak til dragt givere. Birgit Jensen har foræret sin mors dragt til Fonden – tak for det. Familien Zander Brinch har ligeledes doneret familiens dragter til os sammen med en

stor samling dukker, alt sammen udarbejdet af Ida Nielsen. Dertil kommer knapper brocher og tipper. Tusind tak for den flotte gave.

Til sidst en tak til bestyrelsen for et rigtig godt og konstruktivt samarbejde i det forløbne år og ikke mindst tak til vores dygtige frivillige, som tilsammen udgør en slags storfamilie, hvor man hjælper til og støtter op, når der er brug for det. Det drejer sig specielt om Møllelauget, kustoderne i Hannes Hus, butikshjælperne, og her til Sønderhodag vores dygtige dragtdamer, som igennem vinteren syer skørter, reparerer dragter og slider og slæber med lodseddelpiger og udlejning. MEN vi bliver ikke yngre, og vi vil derfor opfordre alle vores medlemmer specielt de lidt yngre til at indgå i det mere konkrete og praktiske arbejde, for the show must go on- også mange år udi fremtiden.

Til sidst vil jeg udnævne 2 æresmedlemmer:

Hans Henri Ibsen, som i sin tid havde hovedansvaret for, at vi kunne overtage den gamle redningsstation, og at den ene af de to roredningsbåde fra Skagen kom til Sønderho. Han har desuden i mange år været kasserer i Fonden samt fungeret som revisor i foreningen.

Mogens Vestergaard, som har haft det daglige arbejde med tilsyn og vedligeholdelse af redningsstationen samt fungeret som kustode ved skolebesøg. Hans pædagogiske evner og viden har givet skolebørnene en stor oplevelse. På grund af dårligt helbred har Mogens valgt at stoppe.

Tak til begge, som fik overrakt et diplom.

Susanne Winsløw